

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยกำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า"การศึกษาเป็นขบวนการต่อเนื่อง กันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของพลเมืองได้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์ ต่อสังคม" (สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525) และวิชาศิลปะศึกษาก็เป็น วิชาหนึ่งที่รัฐให้ความสำคัญเปิดสอนในระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา เนื่องจากรัฐตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวิชาศิลปะศึกษาว่าสามารถพัฒนามนุษย์และสังคม ดังที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่าน มีความคิดเห็นคุณค่าของวิชาศิลปะศึกษาไว้หลายลักษณะ ต่าง ๆ กัน

ไอสนอร์ (Eisner, 1972) มีความเชื่อว่าศิลปะศึกษา เป็นวิชาที่มีคุณค่าในตัวเอง มุ่งสร้างเสริมการศึกษา ให้แก่เด็กอย่างกว้างขวาง ในการพัฒนาทางด้านจิตใจและความคิด สร้างสรรค์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วิชาศิลปะศึกษา เป็นวิชาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุข

ดิวอี้ (Dewey, 1970) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ประสบการณ์ที่ได้มาจากการ สร้างสรรค์งานศิลปะจะมีค่าทางสุนทรียภาพและการใช้สอยนั้น เด็กจะต้องแก้ปัญหาและสร้าง สรรค์ความคิดอย่างฉลาด ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาและการทำงานนี้จะต้องส่งเสริมในด้าน สติปัญญาของเด็ก นอกจากนี้แล้วกิจกรรมของวิชาศิลปะยังช่วยส่งเสริมให้เด็กร่วมงานและ ประสานงานกับผู้อื่นได้ เช่น การสอนให้เด็กได้ทำงานร่วมกันด้วยการเขียนภาพฝาผนัง จะเป็น

การหัดให้เด็กทราบและเข้าใจผู้อื่น ซึ่งแนวความคิดนี้ได้สอดคล้องกับลอเวนเฟลด์ (Lowenfeld, 1982) นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในวงการศิลปศึกษา ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กได้ปฏิบัติงานศิลปะเป็นประจำ จะช่วยส่งเสริมเด็กในด้านสุนทรียภาพ การรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสร้างสรรค์ และเทคนิคการทำงาน และวีรัตน์ นิษฐไพบูลย์ (2520) ได้กล่าวถึงศิลปศึกษาว่า เป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยการแสดงออกในรูปของกิจกรรม มีโอกาสได้สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและสัมพันธ์กับความเป็นจริง เพื่อเด็กจะได้มีประสบการณ์ในด้านสุนทรียภาพและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคล่องแคล่วในการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้สัมพันธ์กับความคิดและการแสดงออก

ฉะนั้น ศิลปศึกษาจึงมีความหมายต่อการศึกษา มาก ประสบการณ์ทางศิลปะก่อให้เกิดการพัฒนาในส่วนบุคคลในหลาย ๆ ด้าน เช่นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง การพัฒนาทักษะทางสังคม การเข้าถึงความเป็นมนุษย์และช่วยกล่อมเกลาคิดใจให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมและความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ หรืออาจกล่าวได้ว่า ศิลปะเป็นเสมือนพื้นฐานทางจิตใจและคุณค่าทางสังคม และโรส (Ross, 1980) ได้อธิบายไว้ว่า ศิลปะทุกแขนงขัดเกลาความคิดและจิตใจคนให้ผ่อนคลาย ยกระดับจิตใจคนให้มีความประณีตละเอียดอ่อนเป็นเครื่องย้อมจิตใจของคนให้อ่อนโยนมีเมตตา ไม่แข็งกระด้าง ส่งเสริมการยกระดับคุณธรรมของคนให้สูงขึ้น ส่วนรีด (Reed อ้างใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2529) กล่าวว่า การอบรมบ่มนิสัยทางศิลปะเป็นการขัดเกลาความรู้สึกนึกคิด ใครที่ไม่ได้รับการอบรมแบบนี้จะเปรียบเสมือนคนมือเปล่า การรับรู้จะไร้สมรรถภาพ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ สัญชาติญาณดิบก็จะครอบงำ มุ่งหน้าแต่จะทำลายเรื่อยไปอย่างไม่มี ความหมาย ดังนั้นจุดหมายของการเรียนการสอนศิลปะก็เพื่อขัดเกลาความมีศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ให้สูงขึ้น

มาสเตอร์ (Master อ้างใน อารี รังสินนท์, 2527) นักวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีการแบ่งสมองออกเป็นซีกซ้ายและซีกขวาร่วมกับ จิน ฮูลตัน มีความเชื่อว่าศิลปะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาร่างกายและสมอง ได้กล่าวว่ากิจกรรมทางศิลปะจะช่วยกระตุ้นให้ร่างกายเกิดการรับรู้

มากกว่าจะกระตุ้นกล้ามเนื้อ ถ้าขาดแรงกระตุ้นดังกล่าวจะทำให้กล้ามเนื้อสมองติดขัดไม่สามารถคิดในบางเรื่องได้ กล่าวโดยทั่วไป ก็คือการเคลื่อนไหวและความรู้สึกนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ถ้ามีอะไรไปกีดขวางอย่างหนึ่งก็จะกีดขวางอีกอย่างหนึ่งไปด้วย สมองของเด็กจะเสื่อมไปตามลำดับ ทำให้การศึกษาของเด็กถดถอยหลังลง ส่วนนิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร (2525) ได้กล่าวถึงศิลปะว่า เป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ หลายประการ และการเรียนรู้เหล่านั้นจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและเจริญก้าวหน้า

ส่วนสุรเชษฐ์ สมิตินันต์ (2527) ได้ให้ความเห็นว่า ศิลปศึกษานั้นมิใช่การศึกษาที่สูญเปล่าดังที่บุคคลส่วนมากเข้าใจ ในทางตรงกันข้าม ศิลปศึกษามีคุณค่าอย่างสูงในการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีคุณค่าอย่างสูงในการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันเป็นคุณสมบัติที่เด็กทุกคนมีอยู่และน่าจะได้ใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

วิชาศิลปศึกษา เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพในตนเองขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งมีกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ที่ช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านสุนทรียภาพ สังคม อารมณ์ สติปัญญา การรับรู้ และมีเทคนิควิธีในการทำงานหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับสูงต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดวิชาศิลปศึกษาไว้ในระบบการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ แต่การเรียนการสอนวิชาศิลปะนั้นมีเนื้อหาวิชาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถคิดดี กระทำออกมาดี ประณีตเรียบร้อย มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตัวเอง มีความตั้งใจจริง มีความอดทนและรวมถึงความมีระเบียบวินัยในตนเองอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากคำขวัญวันเด็กปีพุทธศักราช 2531 ที่นายมารุต บุณาค อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวไว้ว่า "เยาวชนมีวินัย ประเทศไทยพัฒนา" แสดงให้เห็นว่า ระเบียบ และวินัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งใน

การพัฒนาประเทศให้ไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยะประเทศและโดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษายิ่งด้วยแล้วมีความสำคัญมาก เพราะการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นก็เพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาชีพชั้นสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสนองความต้องการของประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520)

จากลักษณะของบุคคลที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีการจินตนาการแนวความคิดและความเชื่อต่าง ๆ เป็นของตนเองมากกว่าวัยอื่น ๆ เขาจะต้องออกไปรับผิดชอบงานโดยตรงด้วยเหตุนี้การอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนและผู้สอนมีอิสระเสรีภาพ รวมทั้งเป็นตัวของตัวเองสูงมาก (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2524) ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรอุดมศึกษาที่แตกต่างจากหลักสูตรของระดับการศึกษาอื่น ๆ คือ ในระดับประถมศึกษา การให้ความหมายของหลักสูตรซึ่งจะครอบคลุมประสบการณ์ทั้งหมด และทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้น เพราะเด็กอยู่ในความดูแล และการปฏิบัติการของครูตลอดเวลา สำหรับในระดับมัธยมศึกษา การทำความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรเปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อยโดยหลักสูตรจะหันมาเน้นเรื่องของเนื้อหาและกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือที่เรียกว่ากิจกรรมนอกหลักสูตรบ้าง แต่ในระดับอุดมศึกษาหลักสูตรจะหันมาเน้นพิเศษในเรื่องของเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหารวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อเนื้อหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้เรียนย่อมมีอิสระที่จะเลือกเรียนได้โดยเสรีมากกว่าการเรียนในระดับประถมและมัธยมศึกษา (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2524)

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น แตกต่างกับการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาเป็นอันมาก คือในโรงเรียนระดับมัศึกษานั้นวันหนึ่ง ๆ มีตารางสอนจัดไว้อย่างเต็มที่นักเรียนเพียงแต่ไปเรียนตามบทเรียน ทำแบบฝึกหัด หรือทำการทดลองภายใต้การแนะนำของครูอาจารย์ที่สอน นักเรียนจะถูกอาจารย์บอกว่าต้องเรียนอะไร เมื่อไร และทำอย่างไร แต่การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น จะมีหลักสูตรกำหนดไว้แน่นอนว่า จะต้องเรียนหมวดใดวิชาใดบ้าง การเรียนก็จะกำหนดโดยตารางสอนที่สถาบันนั้น ๆ กำหนดไว้เป็นภาคเรียน แต่ผู้เรียนจะมีอิสระที่จะเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ภายในหลักสูตรหรือสาขาที่ตนสังกัด (อบรม สันภิบาล, 2525)

และจากวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยทั่วไปก็มีความคล้ายคลึงกันในด้านจัดการศึกษา ซึ่งในแต่ละสถาบันนั้นจะส่งเสริมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปศึกษา จัดขึ้นเพื่อเตรียมให้เป็นบัณฑิตของครุศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมให้มีความรู้ความชำนาญอย่างมีคุณภาพทั้งในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างสุนทรีย์ (หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2529) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คือ เพื่อผลิตครูให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ดี สอนดี และสามารถรับใช้สังคมได้เช่นกัน (หลักสูตร และคู่มือการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2530)

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระดับไหนนั้น ส่วนหนึ่งก็ย่อมขึ้นอยู่กับ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง คือ ถ้าผู้เรียนมีวินัยในตนเอง หรือมีการควบคุมตนเองได้ในการใช้เวลาหรือการเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ก็จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามจุดมุ่งหมาย เพราะวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจเรียน และมุ่งมั่นพยายาม (วารณวิภา ทองงอก, 2517) นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

วินเซนต์ (Vincent, 1961) ได้กล่าวถึงความมีวินัยในตนเองว่า บุคคลที่ไม่กระทำการใด ๆ อันจะส่งผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว และสิทธิของบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลกระทำการที่ตนไม่อยากจะทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำการอื่นเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

กูด (Good, 1973) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึงลักษณะที่บุคคลควบคุมความประพฤติ หรือการปฏิบัติของตนเองได้ โดยมีใช้เพราะสิ่งเร้าจากภายนอก

เกียรติกศักดิ์ อิชยานันท์ (2517) ให้เหตุผลเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองอีกว่า การมีวินัยในตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับตนเอง มิฉะนั้นแล้วการที่จะคบหาสมาคม หรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมย่อมเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่สามารถสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นได้แล้วในการที่จะสร้างวินัยเพื่อส่วนรวมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะวินัยในตนเองเสมือนเครื่องปรุงแต่ง ชัดเกลานิสัยใจคอให้บุคคลเป็นคนที่มีความขยัน ซื่อสัตย์สุจริตและรักสวยรักงาม รักความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยและเมื่อสามารถปฏิบัติตนให้มีวินัยได้แล้ว วินัยจะนำความสุขสบายมาสู่ตนเอง และสังคมประเทศชาติต่อไป

เชเวียคอฟ (Sheviakov, 1955) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ปลูกฝังให้แก่เด็กว่าควรเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่อยู่พื้นฐานของการปฏิบัติตามคำสั่งและให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งมีใ้การกระทำตามคำสั่งหรือเพราะกลัวการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบและความรักในอุดมคติ หรือการยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น ออซูเบล (Ausubell, 1965) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับเชเวียคอฟว่าแบบวินัยที่ได้ผลและมั่นคง ซึ่งเราต้องการให้เกิดในตัวเด็กคือ วินัยในตนเองที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในตนและภายนอกตน การควบคุมภายในตน เช่น การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ แต่การบังคับการลงโทษซึ่งเป็นการควบคุมภายนอกจะช่วยให้ปลูกฝังวินัยในตนเองได้เพียงเล็กน้อย กลุค และเฮลียเนอร์ (Gluck and Eleanor, 1970) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเด็กเกรกับเด็กไม่เกรในเมืองบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัวอันได้แก่ความมีระเบียบวินัย การอบรม สั่งสอน ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร และความสามัคคีในครอบครัว ซึ่งถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่เหมาะสมแล้ว โอกาสที่เด็กจะเกรมีถึงร้อยละ 98 นั้น คือ เด็กจะไม่มีความวินัยในตนเองสูงถึงร้อยละ 98 ส่วน เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge, 1955) อ้างถึงการศึกษาของสโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ซึ่งพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิด

เรื่องการนับถือตนเอง มีความรับผิดชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
ด้วย

นอกจากนี้ เจอซิลด์ (Jersil, 1968) ได้ศึกษาค้นคว้าแรงผลักดันภายในตัวเด็ก พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลยิ่งในการสร้างนิสัยให้กับเด็ก และบิดามารดาต้องไม่ตามใจเด็กมากเกินไปและต้องไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮอฟแมน (Hoffman, 1970) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกวินัย 3 วิธี ได้แก่ การให้เหตุผล การปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ ผลการศึกษาพบว่า บิดามารดาที่ฝึกวินัยเด็ก โดยวิธีการให้เหตุผลจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยจากบิดามารดา โดยวิธีการปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ

ในปีค.ศ. 1977 โจนส์ (Jones, 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของประชาชน, ครู และผู้บริหารเกี่ยวกับการปลูกฝังระเบียบวินัยที่ดีให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (A Study of Citizen, Teacher, and Administrative in Public High School) เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชน ครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปลูกฝังระเบียบวินัยที่ดีให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้จากการสุ่มคัดเลือกจากประชาชน ครู และผู้บริหารโรงเรียนชุมชนในรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา 2 แห่ง แบบสอบถามในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางระเบียบวินัย ผลการวิจัย ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกับนักเรียนที่ติดยาเสพติด ขโมยทรัพย์สินของโรงเรียน พกอาวุธก่อความไม่สงบ ทำร้ายร่างกายครู และไม่ยอมรับการลงโทษ ระเบียบวินัยที่ไม่ค่อยเข้มงวดนักควรใช้กับนักเรียนที่พูดปด ขาดเรียนไม่มีเหตุผลและไม่ทำการบ้าน ระเบียบวินัยในเกณฑ์ปานกลางควรใช้กับนักเรียนที่สูบบุหรี่ พูดหยาบคาย ก่อการทะเลาะวิวาท และแสดงความไม่เคารพครู-อาจารย์ และพบว่ากลุ่มที่จะผ่อนผันในเรื่องระเบียบวินัยมากที่สุดคือกลุ่มประชาชน ในขณะที่กลุ่มครูใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกว่ากลุ่มประชาชนและกลุ่มผู้บริหารใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดที่สุด ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียน

การจะได้ให้ความสนใจในการวางระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักเรียนและสังคมต่อไป

ในปีเดียวกัน ไรล์ (Rice, 1978) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในโรงเรียนระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน" (A Comparison of Perceptions of School Discipline Between Students Parents, Teachers, and School Administrators) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองในด้านระเบียบวินัยในโรงเรียน ตัวอย่างประชากรได้แก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตท้องที่ที่แตกต่างกันทางสภาพของภูมิศาสตร์ 4 เขต ในประเทศสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัย ผลการวิจัยพบว่าปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญมีดังนี้ คือการขาดความมั่นใจเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน การใช้เงินฟุ่มเฟือย ขาดระเบียบวินัย และการขาดความสนใจเอาใจใส่ของผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียนเป็นปัญหาสำคัญ ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอ และให้สิทธิมากเกินไป จำนวน 7 ใน 10 ของครูให้ความเห็นว่าระเบียบวินัยเป็นปัญหาสำคัญ ผู้ปกครองให้ความเห็นว่าโรงเรียนควรอบรมสั่งสอนให้นักเรียนรู้จักคิด และแก้ปัญหาด้วยตนเองให้มากขึ้น

จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าวินัยในตนเองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับตนเองตั้งคำขวัญวันเด็กประจำปี พ.ศ. 2531 ของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่กล่าวไว้ว่า "นิยมไทย มีวินัย ใจสัตย์ซื่อ กิจคุณธรรม" มิฉะนั้นแล้วการที่คบหาสมาคม หรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมย่อมเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่สามารถสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นแล้ว ในการสร้างวินัยเพื่อส่วนร่วมย่อมจะเกิดขึ้นไม่ได้ทั้งนี้เพราะวินัยในตนเองเสมือนเครื่องปรุงแต่งชดเชยกลั่นไส้ใจคอบให้บุคคลมีความขยัน อุตุน ซื่อสัตย์สุจริต และรักสวยรักงาม รักความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย และเมื่อสามารถปฏิบัติตนเองให้มีวินัยได้แล้ว วินัยจะนำความสุขกายสบายใจมาสู่ตนเองและอีก

แนวเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เห็นว่าวินัยในตนเองมีความสำคัญมาก คือในเรื่องของการแสวงหาความรู้ เพราะเนื่องจากในปัจจุบันนี้ วิชาความรู้มีอยู่มากมายจึงไม่อาจบรรจุในหลักสูตรได้หมด แต่ละคนจึงขวนขวายแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเองนอกเหนือไปจากที่ปรากฏอยู่หลักสูตรที่กำหนดไว้

ฉะนั้น ถ้าบุคคลมีการควบคุมตนเอง หรือมีวินัยในตนเอง มีความฉลาดเฉลียว และมีความเป็นอิสระก็จะหาความรู้เพิ่มเติมเอาเองได้มากที่สุด ยิ่งในฐานะนักศึกษาที่จะออกมามีบทบาทในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้วยแล้วยิ่งมีความจำเป็นอย่างมาก และ มาโนช ตันติวาณิชย์ (2515) ได้เขียนบทความชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของระเบียบวินัยกับความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมไว้ว่าในการอยู่ร่วมกันของสังคม แต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยคนจำนวนมาก ซึ่งมีพื้นฐานระดับการศึกษาความรู้ จิตใจการอบรมความนึกคิดแตกต่างกันไป ด้วย นอกจากนี้ผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มก็ไม่ตรงกันและจะทำให้สังคมอยู่กันอย่างอิสระตามความพอใจย่อมเป็นไปไม่ได้ ความสับสนวุ่นวายในสังคมน่าจะเกิดขึ้นไม่มีวันสิ้นสุด เพื่อความสงบเรียบร้อยของคนส่วนรวมในการอยู่ร่วมกัน จึงต้องมีระเบียบแบบแผนควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม หรือจะกล่าวอีกอย่างว่าระเบียบแบบแผนข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ทั้งปวง เรียกว่า "วินัย" วินัยเป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลประพฤติต่อกันเป็นไปด้วยความเรียบร้อยในสังคมนั้น ๆ เช่น สมาชิกของสังคมต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของทางราชการที่กำหนดไว้ นักกีฬาต้องปฏิบัติตามกติกาในการแข่งขัน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ พระสงฆ์ต้องปฏิบัติตามศีลหรือวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติชำระร่างกาย ผลเรือน และทหารต้องปฏิบัติตามวินัย เป็นต้น การมุ่งให้การศึกษาแก่พลเมืองให้มีความรู้ และมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ยังไม่เป็นการเพียงพอต้องมุ่งผลิตคนให้มีวินัยรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษา ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งที่รัฐบาลและนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญดังที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้น และวิชาศิลปศึกษาก็เป็นวิชาที่มีความแตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ๆ ก็คือเป็นวิชาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน

มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อปัญหา มีความเป็นตัวของตัวเองไม่ชอบทำตาม
 อย่างไม่ใคร เป็นผู้ที่มีความอดทนต่อสิ่งที่ยังไม่แน่ชัด มีความคิดยืดหยุ่น อดิศาเวลาเพื่อนานหรือมที่
 จะเปลี่ยนแปลงจากการยึดถือวิธีเก่า ๆ มาสู่แนวใหม่ ๆ (Hilgard and Atkinson อ้างใน
 อารี รังสินนท์, 2526) และรวมทั้งการเรียนวิชาศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษาปัจจุบันนี้ ผู้เรียน
 ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองนั้น วินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และรวมไปถึงว่ายังไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัย
 ในตนเองสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาศิลปศึกษามาก่อน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมี
 การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อหาข้อสรุปและจะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์
 ในการจัดการเรียนการสอน หรือสร้างกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการเรียนของนิสิตนักศึกษา
 เพื่อเอื้อต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกันกับที่ไพฑูรย์
 สีนลารัตน์ (2522) กล่าวว่า งานหลักที่เป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษาก็คือการสอนหรือผลิต
 บัณฑิตซึ่งหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ อันเป็นภาระหน้าที่อันถูกต้องชอบธรรมอย่างหนึ่งของ
 มหาวิทยาลัยและองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน ก็คือตัวของผู้เรียนเอง
 ผู้สอนไม่ว่าจะเป็นผู้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาก็ตามจะดำเนินการสอน
 ได้ดีมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้รู้จักและเข้าใจบุคลิกลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นอย่างดี
 ทั้งนี้ผู้เรียนเองก็ต้องการผู้สอนที่มีความรู้มีประสบการณ์ มีวิธีการสอนที่ดีเป็นกันเอง และมีความ
 เข้าใจในตัวของผู้เรียนด้วย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
 ศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามเพศและระดับชั้นปีที่ศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนิสิตศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก กับวินัยในตนเอง ของนิสิตศิลปศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
2. นิสิตศิลปศึกษาที่จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน จะมีวินัยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ขอบเขตในการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษานิสิตที่เรียนวิชาเอกศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคเรียนปกติในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2533 เฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 58 คน โดยแยกเป็นชาย 33 คน หญิง 25 คน
2. การศึกษาความมีวินัยในตนเอง ศึกษาเฉพาะวินัยในตนเองตามคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง โดยบุคคลนั้นจะต้องมีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้
 - 2.1 มีความรับผิดชอบ
 - 2.2 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.3 มีความรู้สึกผิดชอบ
 - 2.4 ไม่กังวลใจ
 - 2.5 มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง
 - 2.6 มีลักษณะความเป็นผู้นำ
 - 2.7 มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล
 - 2.8 กล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ
 - 2.9 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
 - 2.10 มีความอดทน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตจนถึงภาคปลาย ปีการศึกษา 2532

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

4.1 ตัวแปรต้น

4.1.1 เพศ

4.1.2 ระดับชั้นปีที่นิสิตศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม

ระดับคะแนนความมีวินัยในตนเอง 10 ลักษณะ

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ถือเป็นแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพ และเชื่อถือได้ เพราะว่าได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับประชากรตัวอย่างซึ่งไม่ใช่ประชากรจริง แล้วจึงหาความเชื่อมั่นโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของลิจีเยครอนบาช

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. วินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคมแม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก และจากภายในตนเองที่ก่อให้เกิดอุปสรรค ก็ยังไม่ทำให้บุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มุ่งหวัง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนทางวิชาการทั้งหมด (GPAX) ตั้งแต่เข้าศึกษาในภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนถึงปลายปีการศึกษา 2532

3. นิสิตศิลปศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2533

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางปลูกฝังและส่งเสริมความมีวินัยในตนเองให้เกิดกับนิสิต ซึ่งจะมีผลไปถึงสัมฤทธิผลทางการเรียนของนิสิตด้วย
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน และกำหนดนโยบายที่เหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับศิลปศึกษากับการปลูกฝังความมีวินัยในตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย